

Natalia Błaszczynska

pedagog, specjalista terapii pedagogicznej, Psychomotoryki i Integracji Sensorycznej.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1 w Łodzi

Czytanie w ruchu

propozycja do pracy w domu, dla dzieci lubiących ruch i działania w przestrzeni
(czyli dla wszystkich)

Rodzicu! Do większości ćwiczeń potrzebne są karteczki na których napiszesz dziecku czytelnie pisanymi literami wyrazy do czytania. Litery muszą być dość duże (min. 2-3cm wysokości). Do ćwiczeń w przestrzeni lepiej pisać na dużych kartkach markerem. Zakup więc ryżę papieru, duże arkusze białego lub szarego papieru, kwadratowe karteczki w bloczku, mazaki i markery, taśmę malarską. Kiedy przejdziecie od etapu czytania sylaby do wyrazów, można zaznaczać sylaby odrębnymi kolorami. Miłej zabawy!

Chodniczek. Odczytywanie liter, sylab lub całych wyrazów napisanych na kartkach po których skaczemy.

Wariant 1. Kartki z sylabami układamy jedna za drugą, dziecko przechodzi swobodnie po kartkach z pola na pole, czyta sylaby. Na początek napisz na kartkach sylaby składające się z jednej spółgłoski i jednej samogłoski. Niech to będzie ta sama spółgłoska w połączeniu z różnymi samogłoskami. np. ma me me mo mu ma my mą mę mi.

Wariant 2. Skakanie po sylabach do siebie podobnych i odczytywanie ich. Wybierz ten wariant, jeśli dziecku mylą się litery podobne kształtem. Np. **b i d** – napisz na pięciu kartkach sylabę **bo**, na pięciu sylabę **do**. Inne często mylone litery: o-a, u-y, p-g, m-n, t-ł.

Wariant 3. Rzut kostką, dziecko przesuwa się po polach o liczbę wyrzuconych oczek, czyta sylabę z pola na którym stanęło.

Wariant 4. Dorosły wydaje polecenia: Skocz na sylabę **mo**... przeskocz na **my**... teraz na **mu**...

Wariant 5. Piszemy na kartkach sylaby złożone z różnych spółgłosek i tej samej samogłoski: fa la sa ra ba na ka ta ga wa itd. Polecenie: skocz na takie pola żeby powstało słowo fala, lawa, sala, lala, waga, para, rana, mara, kara, Sara, tama, mata, gala, lata, tata, taca, wata.

Wariant 6. Ćwiczenie pamięci fonologicznej. Dziwne słowa- wykorzystaj sylaby z wariantu 5: skacz na pola, które utworzą słowo walaga, matata, cagawa, rapara, manaka

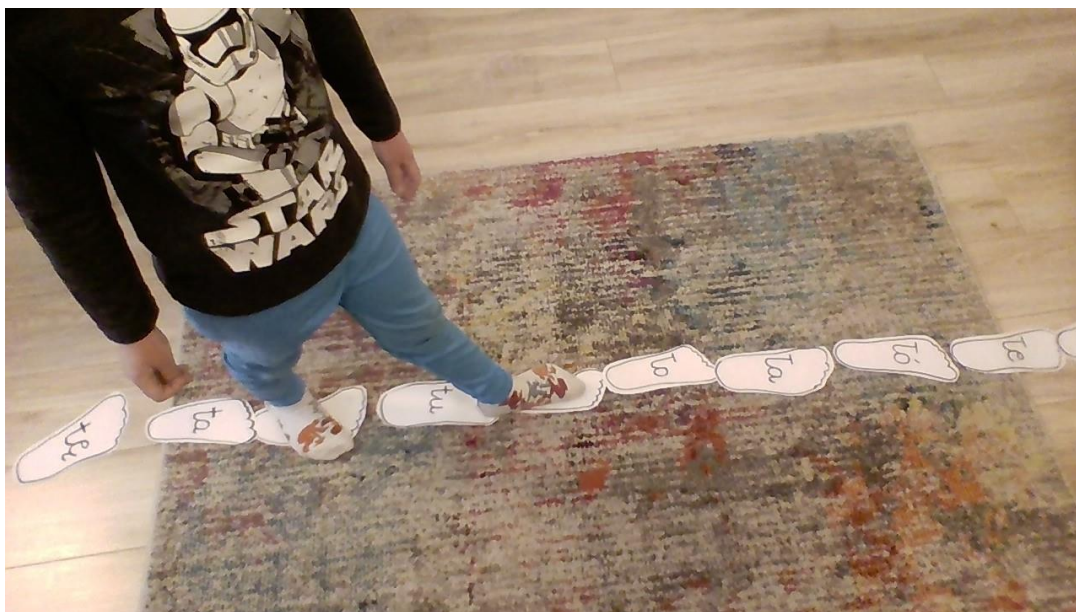
Chodzenie po sylabach – rozłóż kartki bliżej siebie.

Skakanie po sylabach – rozłóż kartki dalej od siebie.

Stopy. Obrysowujemy stopy dziecka na gazecie i wycinamy kilka podobnych par. Na szablonach prawych stóp piszemy samogłoski, na lewych spółgłoski

- Dziecko chodzi po śladach stóp czytając pojedyncze litery.
- Dziecko staje jedną nogą na śladzie ze spółgłoską, drugą na śladzie z samogłoską i zsuwa je czytając powstające sylaby. Ssssssssssssooooo – so
- Ffffffffooooo-fo (na początek wybieramy głoski, które wybrzmiewają długo m, f, ś, s, z, sz, ż, r, l, h)
- Dziecko chodzi po sylabach zawierających litery podobne do siebie l-ł.

Twister literowy lub sylabowy.

Na dużym papierze wpisz w tabelę litery w 4 rzędach i 5 kolumnach w kolejności od lewej poziomo: AUWSY OKMAB RTZGE DHLPR)

Wyrazy jakie można utworzyć z liter: mata tama pas las gra ryba buty Kuba waga kasa kosa gama zupa kawa Kama koza kura dom las hak mak

Napisz wyrazy na karteczkach i wrzuć do kapelusza. Dziecko losuje słowo i ustawia dłonie i stopy na literach.

Po losowaniu sam odczytaj młodszemu dziecku słowo, starsze odczytuje samo.

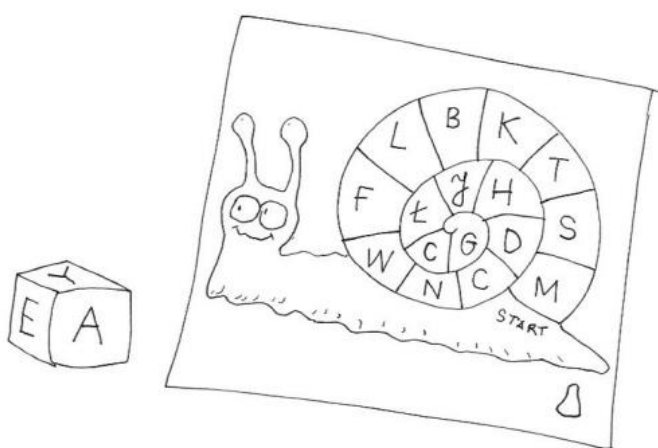
- Dyktuj litery na których dziecko ma stanąć, ono zapamiętuje kolejne głoski i odgaduje wyraz (synteza głoskowa).
- Dziecko dokonuje syntezy głoskowej podanego wyrazu np. rodzic mówi s-o-k-i, a dziecko zgaduje jakie to słowo i stawia dłonie i stopy na kolejnych literach.
- Rodzic nawiguje, dziecko słucha i dokonuje syntezy słuchowej: „prawa ręka na z, lewa ręka na u, prawa noga na p, lewa noga na a. Jakie słowo powstało?

Czytanie symboli – trening tzw. tempa nazywania, ćwiczenie tempa percepcji wzrokowej i kodowania grafem-fonem. Układamy 10 obrazków, dziecko nazywa je kolejno w jak najszybszym tempie. Ćwiczenie ze stoperem. Próbuje pobić swój rekord czasowy. Potem to samo ćwiczenie z literami lub sylabami .

Gra planszowa– ślimak. Spółgłoska-samogłoska – czytanie sylab. Potrzebne będzie pudełeczko sześciąt.

Dziecko rysuje na kartce A3 dużą spiralę. Rodzic dzieli ją na pola. Na każdym polu wpisujemy inną spółgłoskę. Tekturowe pudełko po kremie albo inne oklejamy papierem i piszemy na każdej ścianie inną samogłoskę. Rzucamy dwiema kostkami. Kostką z oczkami i kostką z samogłoskami. Dziecko przesuwa pionek o ilość wyrzuconych oczek i odczytuje sylabę powstałą z samogłoski na kostce i spółgłoski z pola, na którym stanął pionek. Po odczytaniu sylaby można wymyślić kilka słów rozpoczynających się nią. Każdy notuje kropkami ile słów wymyślił. Wygrywa ten, kto pierwszy dotrze do ostatniego pola lub ten kto wymyślił więcej wyrazów.

Można zrobić tę grę w wersji makro i narysować ślimaka na asfalcie kredą a dziecko będzie pionkiem.

Ukryte wyrazy. Synteza słuchowa. Koordynacja wzrokowo-słuchowa.

Narysuj lub przygotuj gotowe obrazki. Napisz na kartce ciąg liter i ukryj w nich nazwę obrazka. Z szeregu liter dziecko kolejno skreśla te, które tworzą nazwę obrazka.

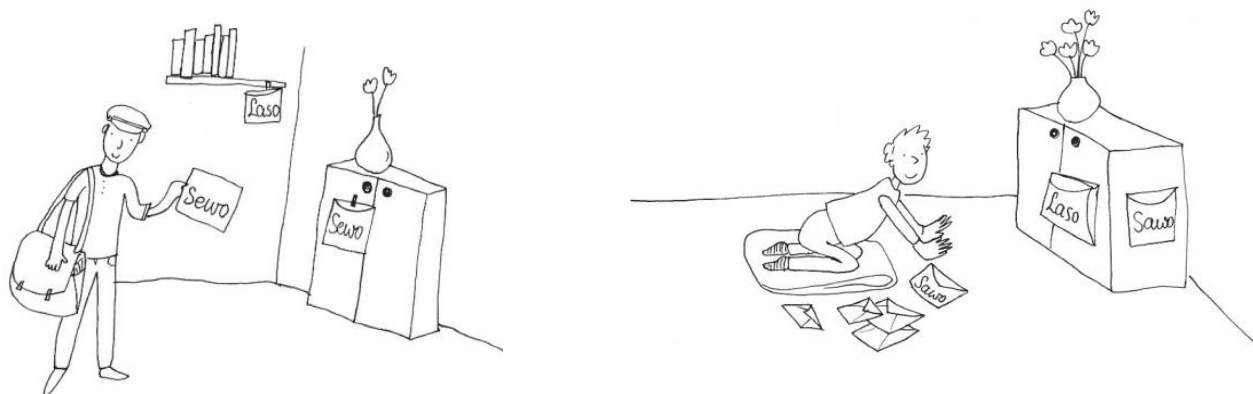
Np. KPSOWKSTARU. Można bez obrazków – podać polecenie: szukaj słowa **kot**.

Listonosz- wieszamy na ścianach 6 lub więcej skrzynek pocztowych (zagięta i zeszyta zszywaczem po bokach kartka) na każdej piszemy inną sylabę, która udaje nazwisko adresata. Np. Mas, Mos, Nas, Nos, Noc, Mac. Dajemy dziecku plik kartek z takimi samymi sylabami, napisanymi na wielu kartkach (sylaby się powtarzają)- dziecko jest listonoszem i ma za zadanie porzucić listy do odpowiednich „skrzynek pocztowych”. Młodsze dzieci mogą rozsadzić po mieszkaniu pluszaki przy ich skrzynekach pocztowych.

Dla starszych dzieci (II klasa) jeśli trenujemy poprawność i doskonalimy tempo czytania, sylaby mogą być podobne, różnić się jedną literą (można też wprowadzić element ograniczenia czasu na wykonanie zadania – stoper, klepsydra).

Zabawę można urozmaicić poprzez jeżdżenie na kocyku w klęku podpartym.

Latem zabawa świetnie sprawdzi się też w terenie, na działce lub w parku. Można poukrywać kopertowe skrzyńki na listy i przygotować dziecku grę terenową.

Analiza słuchowa – ćwiczenia słuchowe zapobiegające łączeniu kilku wyrazów w jeden (w piśmie).

Posłuchaj ile było wyrazów w zdaniu i ułóż tyle samo guzików.

Posłuchaj ile było wyrazów w zdaniu i zrób tyle samo kroków.

Podajemy po jednym zdaniu. Np. : Kot lubi bawić się wełną. Na pole wyszedł wielki Ufolud z pypkiem na nosie. Wujek zasnął z twarzą w talerzu. Na tym talerzu leżał torcik z bitą śmietaną.

Jeśli dziecko ma kłopoty, może liczyć słowa na palcach. Każdy zaimek, przymimek traktujemy jako osobny wyraz.

Pantomima – Przygotowujemy kartoniki z np. nazwami zwierząt. Dziecko losuje kartonik, odczytuje słowo i pokazuje za pomocą pantomimy wylosowane zwierzę (potem mogą to być postaci z bajek, potrawy, warzywa itp.).

Polowanie na Literożera . W naszym mieście rozpanoszył się potwór Literożer. Zaczął zjadać litery z ulubionych książek dzieci. Wkrótce nie będzie można zrozumieć żadnej bajki wiersza czy opowiadania! Trzeba przepłoszyć Literożera! Przygotujcie skarpetkowe kulki!

Na dużym papierze rysujemy sylabowego Stwora. Dzielimy go mazakiem na części. Na każdym z powstałych pól piszemy inną sylabę lub literę, w zależności od tego na jakim etapie nauki jest dziecko.

Wariant 1. Dziecko celuje do planszy papierową lub skarpetkową kulką, odczytuje trafioną sylabę i podaje jak najwięcej wyrazów rozpoczynających się nią, może też ułożyć zdanie z trafionym wyrazem.

Wariant II. Dziecko próbuje trafić w odczytaną przez rodzica sylabę. Najpierw szuka jej wzrokiem i czyta napotykaną sylabę.

Polecenie dla dziecka: „Spróbuj trafić w sylabę „to”. A teraz w „lu” jak „lubie”.

Włoski urwis celuje w pranie sąsiadki - Rozwieszamy sznurek między krzesłami, wycinamy z gazet lub czystych kartek kształt bluzeczki i na każdej piszemy inną sylabę. Możemy też rozwiesić prawdziwe bluzeczki, ściereczki i przyczepić do nich kartki z sylabami (jak na zdjęciu poniżej). Dziecko przypina spinaczami do bielizny pranie na sznurku. Oddala się na kilka kroków i rzuca papierową kulką lub piłeczkami, odczytuje trafioną sylabę, wymyśla wyrazy, które ją zawierają. Sylaba zamknięta, czyli spółgłoska-samogłoska-spółgłoska. Np. par, por, pur, pyr, -różniące się samogłoską w środku

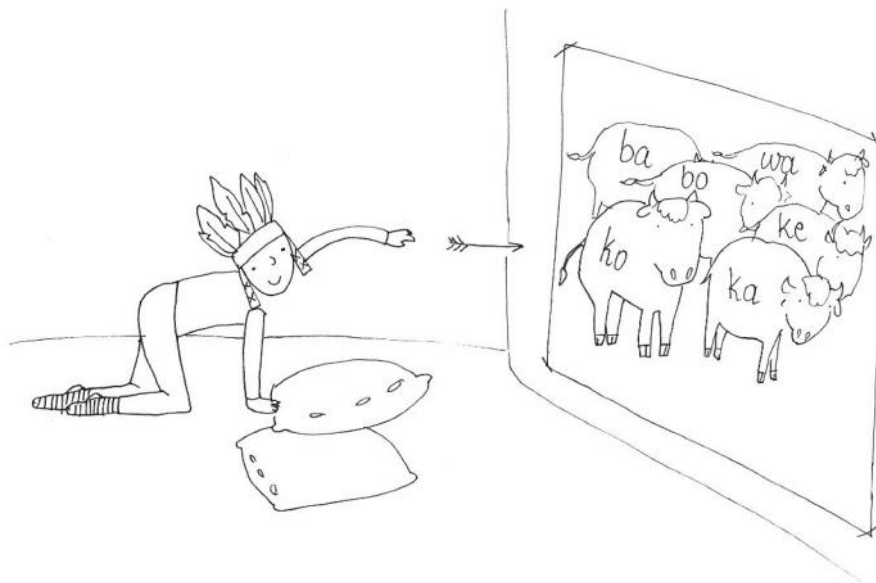
Mor, wor, sor, lor, for, dor – różniące się pierwszą literą

wan, wak, wał, wat, wan, -różniące się ostatnią literą

Jeśli to opanujecie, można ćwiczyć trudniejsze sylaby, ze zbiegami spółgłosek, czyli takie, gdzie spółgłoski dwie lub trzy są obok siebie (tak jak na zdjęciu poniżej).

Indianie polują na bizony. Strzały z patyczków do szaszłyków z doklejonym z tekturki grotem i lotką. Tarcza lub szary papier z konturami bizonów w które wpisane są sylaby.

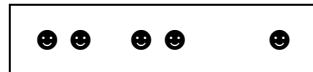

Ćwiczenie wygrywania rytmów też poprawia czytanie!

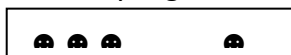
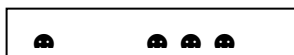
Schemat rytmu możemy narysować w formie kółeczek, wykorzystać stemple, ziemniaki, schemat rytmu można wydłużać, a zacząć od 3-5 dźwięków. Kropki blisko siebie oznaczają szybkie dwa uderzenia, odstęp oznacza ciszę. Można uderzać dłońmi o kolana lub wykorzystać instrumenty.

– dziecko gra rytm który przed chwilą usłyszało

– gra rytm który widzi na schemacie np.

– ma wskazać schemat rytmu który zagrał rodzic np.

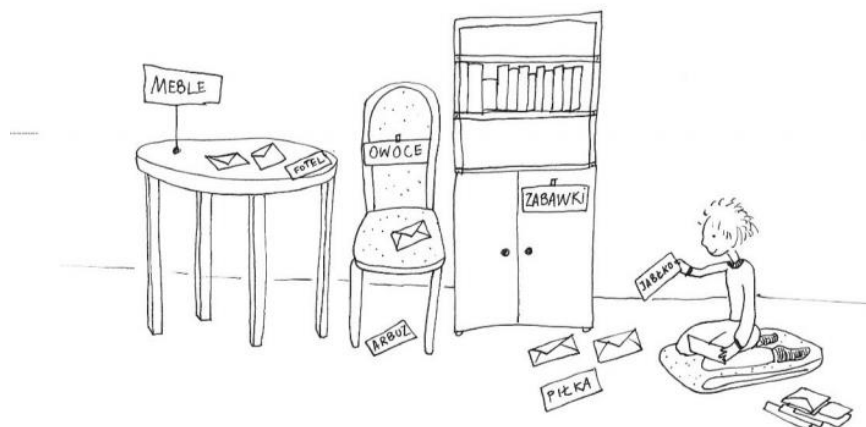
James Bond zapamiętuje szyfry do swoich sejfów. Układanie kartoników z wyrazami w kolejności w jakiej były pokazywane.

- Piszemy wyrazy na karteczkach, karteczki numerujemy
- Układamy na stole 3-4 karteczki ze słowami (rodzic zapisuje sobie numery karteczek - szyfr).
- dziecko odczytuje wyrazy
- mieszamy karteczki
- dziecko układa wyrazy w kolejności w jakiej je czytało
- może sprawdzić, czy dobrze ułożyło- porównując numery karteczek z zapisanym przez rodzica szyfrem

Rozwożenie towaru do sklepu. Rozrzucamy po pokoju karteczki z wyrazami podzielonymi na kilka kategorii np. nazwy owoców, warzyw, zabawek, mebli itp.

Wariant 1. Obrazki do podpisów. Dziecko dostaje zestaw obrazków, które ma porządkować pod odpowiednimi karteczkami z ich nazwami.

Wariant 2. Dziecko dostaje karteczki z nazwami owoców, warzyw, mebli, zabawek itd. i rozwozi je do sklepów – dopasowuje słowo do kategorii. Nazwy kategorii (OWOCE, WARZYWA itd.) można zastąpić nazwami sklepów (piekarnia, warzywniak, sklep meblowy, sklep z zabawkami, stragan z owocami). Umieszczamy je w różnych miejscach w mieszkaniu. Urozmaiceniem jest, gdy dziecko przemieszcza się siedząc na kocyku lub na deskorolce.

Grzybobranie. Zabawa wieczorna. Wytnij z papieru kilkanaście grzybów. Napisz na nich litery. Daj dziecku latarkę i koszyczek.

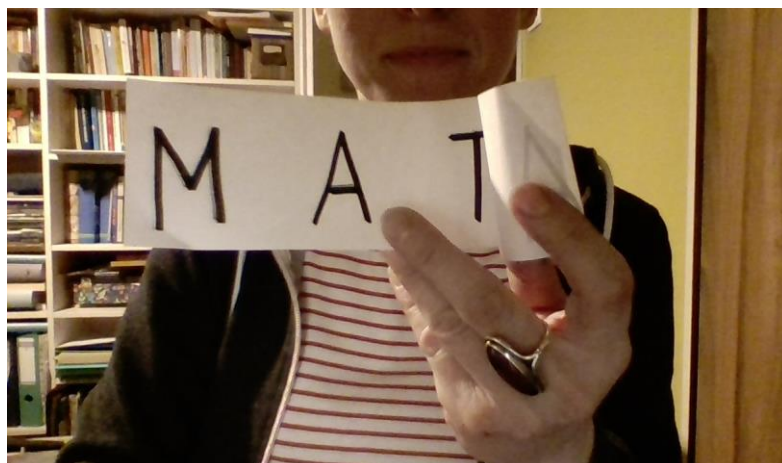
Wariant 1. W ciemnym pokoju dziecko szuka z latarką grzybów, odczytuje literki, wrzuca grzyby do koszyczka.

Wariant 2. Dziecko zbiera tylko samogłoski.

Wariant 3. Jakie znasz grzyby? Zbieramy tylko literki, które rozpoczynają nazwę grzybków jadalnych, które znamy **k** jak kurka, **b** jak borowik, **p** jak podgrzybek itd.

Detektyw. Czasami wystarczy mały rekwizyt by uatrakcyjnić czytanie np. lupa, luneta, ładna zakładka, linijka, czarodziejski wskaźnik, klepsydra odmierzająca czas, stoper, budzik – czy zdążę przeczytać przed dzwonkiem budzika?

Papirusy Faraona. Napisz wyrazy poziomo na wąskich paskach papieru. Litery w dużych odstępach od siebie. Zwiń paski w ruloniki i pochowaj w różnych miejscach w domu. Dziecko szuka z latarką starożytnych papirusów i odczytuje wyrazy powoli odwijając rulonik (ważne by długo wybrzmiewało głoski, ale nie dodawało Y!!! Wybrzmiewa głoskę dopóty dopóki nie zobaczy następnej litery!!! MMMMMMMMAAAAATTA. MATA!

Indiańskie konie – Złóż trzy kartki na cztery części i wytnij z nich kształt zbliżony do konika. Powinno powstać 12 koników. Na każdym napisz jedno słowo: **Kot tor rok kos sos sen nos ser rak kok kit ton**. Rozrzuc koniki po dywanie. Dziecko ustawia koniki na „dywanowej prerii” łącząc wyrazy jak domino. Ostatnia litera wyrazu pierwszą literą następnego, czyli w takiej kolejności jak powyżej .

Przyjechała ciocia z Ameryki. Uczymy ciocię polskiego języka. Piszemy na karteczkach nazwy mebli i przedmiotów domowego użytku znajdujących się w pokoju, łazience i kuchni. Prosimy dziecko o rozłożenie w domu karteczek w odpowiednich miejscach. Tata przebiera się za ciocię Dżudi i udaje, że przyjechał z dalekiej Ameryki. Stara się poprawnie wymawiać słowa, dziecko pomaga w wymowie.

Wiatr rozbójnik. Podczas wizyty cioci z Ameryki zrobił się przeciąg. Wiatr pomieszał karteczki i pozamieniał je miejscami. Dziecko czyta wyrazy i umieszcza we właściwych miejscach.

Chmurka. Na dużej papierowej chmurce piszemy sylaby lub wyrazy. Dalej, jak w zabawie andrzejkowej - przebijamy chmurkę szpilką, dziecko odczytuje trafioną sylabę lub wyraz.

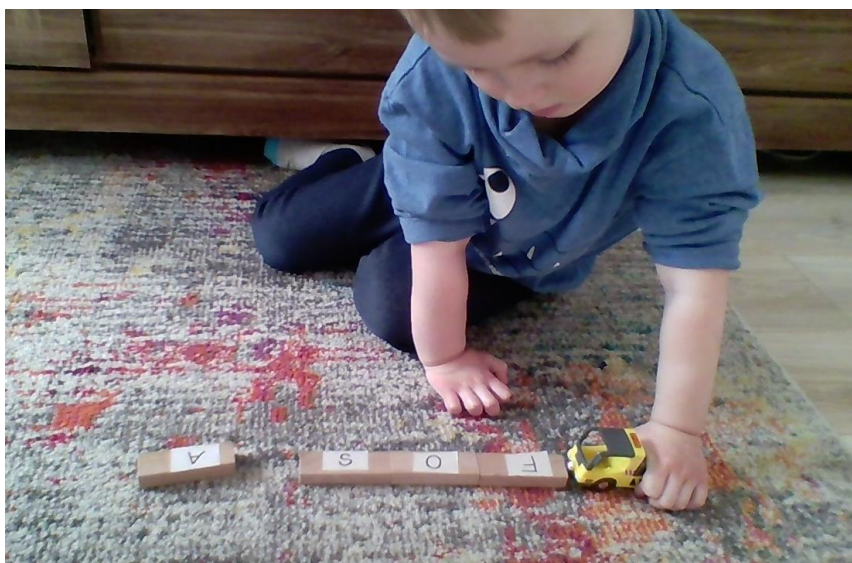
Rybki z literami.

Dziecko siedzi na złączonych krzesłach- statku i na hasło łowi ryby z podaną przez rodzica literą na początku. Potrzebne: Wędka z patyczka, kredki, sznurka i magnesu, rybki z papieru z przyklejonymi spinaczami biurowymi. Na rybkach piszemy oczywiście sylaby lub wyrazy. Mogą być nazwy ryb !

Spychacz

Potrzebne będzie kilka płaskich drewnianych klocków. Na każdym klocku naklej kawałek taśmy malarskiej. Mazakiem napisz litery lub sylaby. Dziecko wybiera swój ulubiony samochodzik, przesuwa nim klocki i czyta kolejne przyklepiające się litery, głośno wydłużając ich brzmienie bez Y!. FFFFFFFOOOSSSSAAAA. Fosa.

Jeśli dziecko jest małe, rodzic czyta kolejne przyklepiające się litery, a dziecko dokonuje tylko syntezy - mówi na koniec jakie słowo usłyszało.

*Dziękuję moim dzieciom Julkowi i Antosowi za pomoc w realizacji materiału :)
Natalia Błaszczńska*

Opracowano- kwiecień 2020 r.